

РЕШЕНИЕ

№ 34476

гр. София, 04.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 02.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **3940** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на С. А., гражданин на Р. Ф., срещу отказ рег.№ 5364р-619/10.01.2025г. на Директора на Дирекция "Миграция"-МВР, с който на жалбоподателя е отказано предоставянето на право на постоянно пребиваване в Република България.

В жалбата се твърди, че отказът е неправилен и незаконосъобразен, като издаден при съществени нарушения на административно-производствените правила, в противоречие с материално-правни разпоредби и в несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят е заявител в облекчената процедура по Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), съгласно която разрешение за постоянно пребиваване могат да получат чужденците от български произход. Подал всички необходими документи. Сред тях и свидетелство за раждане на негово име, от което било видно, че майка му е българка. Без знанието и съгласието му обаче документите били изпратени на "Базова научно-техническа лаборатория" при ОДМВР-Б., за „изразяване на експертно становище относно автентичността на документа“. Твърди, че експертната справка от тази лаборатория, послужила за издаването на оспорения отказ, била изготвена в нарушение на чл.49 и чл.51 от АПК и в този смисъл не следвало да се приема като годно доказателствено средство в съдебното производство – не били ясни използваните при експертизата методи, наличието на база данни към относимия период и достъпа на експерта до тях. В нарушение на чл.51. ал.4 АПК не му бил предоставен препис от експертната справка. В случай, че имал съмнения в истинността на предоставената информация, административният орган следвало да провери същата чрез алтернативни способы (други удостоверятелни документи. Така жалбоподателят бил поставен в

условията на процесуална изненада. Съдът следвало по служебен ред да изиска удостоверението за български произход от ответника (за което удостоверение се твърдяло, че не било представено от жалбоподателя). Мотиви в оспорения административен акт били противоречиви и не отговаряли на действителната фактическа и правна обстановка по случая - съществено нарушение на административно-производствените правила, което довело и до материална незаконосъобразност на акта и противоречие е целта на закона. Били нарушени чл.34 и чл.35 от АПК. Претендира разноски. В писмена защита (л.149 и сл.) пълномощникът на жалбоподателя (адв.Д.) счита, че българският произход на жалбоподателя бил доказан по безспорен начин от представеното повторно издадено Свидетелство за раждане на жалбоподателя - с апостил и надлежно преведено на български език, като моли съда да вземе под внимание Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, ратифицирана от България и Р.. Освен това експертизата не била възложена по съответния ред (чл.49 и чл.50 от АПК), а заключението ѝ се основавало на допускания. Липсвало правно основание на самото възлагане – чл.30, ал.1, т.6 бил неприложим за граждани на Р. Ф.. Поставя под съмнение допустимостта на възлагането с оглед йерархията на структурите на МВР, както и притежаването от експерта на специални знания и умения. Цитира Указанията от главния секретар на МВР до Директора на Дирекция „Миграция“ относно изискването от кандидатите на оригинални документи и провеждането на интервюта с кандидатите относно българския им произход, които указания не били спазени. Била нарушена и разпоредбата на чл.26, ал.2 от ЗЧРБ, тъй като не било установено по безспорен начин. Представя съдебно решение по сходен казус. В съдебно заседание твърди, че поради рестрикциите спрямо Р. Ф. обикновени лица не могли да направят справка за съдържанието на даден документ чрез неговия бар код, но администрацията на ответника била задължена да го стори.

Ответникът – Директорът на Дирекция "Миграция"-МВР в съдебно заседание чрез юрисконсулт Т. моли съда да отхвърли жалбата като неоснователна и недоказана. Не били налице твърдените от жалбоподателя процесуални нарушения всяко едно от извършените действия в административното производство било продиктувано от закона. Недоказани били съображенията за некомпетентност на вещото лице. Представеното ново свидетелство за раждане е в друг формат и се явявало разпечатка на електронен документ, заверен с апостил, който обаче не удостоверявал съдържанието, а подписа на лицето. Чрез бар кода не можело да се влезе в съответния сайт, така че да се провери наличието на такъв документ. Така българският произход на жалбоподателя останва недоказан. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, платено от жалбоподателя.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не взема становище.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна и от правна страна следното:

От фактическа страна:

Административното производство е започнало със Заявление за предоставяне на право на постоянно пребиваване на чужденец в Република България (л.23 и сл.) от С. А., заведено под рег. № 538200-14150/10.07.2024г. по описа на сектор „Миграция“ при ОД МВР – Б., с отбелязване (на стр.2 от него), че лицето е от български произход. Представен е нотариално заверен препис на свидетелство за раждане (л.37) на С.. В него като майка е записана Н. И. С., с посочена народност „българка“. От съдържанието на оспорения отказ се установява и че заявлението е подадено на основание чл. 25, ал. 1, т. 1 ЗЧРБ, като към него са приложени изискуемите според административния орган документи, включително нотариално заверено копие на легализирано и преведено свидетелство за раждане.

С писмо от 11.07.2024г. (л.56) на Началник сектор „Миграция“ при ОДМВР – Б. на МВР свидетелството за раждане е изпратено до Началника на Сектор „Базова научно-техническа лаборатория“ при ОДМВР – Б..

Експерт С. Н. Н. от посочената лаборатория е изготвил експертна справка № 103 (л.51-55) от 17.07.2024г. В справката експертът е дал заключение, с което (т.1) е допуснал, че бланката на представеното свидетелство за раждане е истинска, но (т.2) първоначалните нанесени в нея данни са били третираны („заличени и размити“) с химически разтвори и на тяхно място са изписани данните, видими към настоящия момент, тоест - че първоначално нанесените данни са подправени. Като част от обосновката си експертът е посочил още, че върху бланката е отпечатано, че тя е „образец МТ Г. 1978“, поради което е приел, че бланката е отпечатана през 1978 г. или по-късно, докато в ръкописните текстове е записано, че свидетелството е издадено на 24.12.1975 г., което е определил като недопустимо. Справката съдържа снимки на третираните места от текста.

Изготвено е становище (л.22) от главен инспектор при ответника за това, че С. не е доказал българския си произход.

При тези обстоятелства административният орган е постановил обжалвания отказ (л.17-18). Приел е въз основа на експертната справка, че българският произход на кандидата не е доказан, както и че всички средства и начини за проверка на достоверността на декларираните от лицето данни са изчерпани и че удостоверяването на българския произход е изискване с императивен характер. На това фактическо основание и на основание чл. 26, ал. 9 ЗЧРБ административният орган е отказал предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България на С. А., като изрично е посочил, че заявителят е представил подправен документ към заявлението за постоянно пребиваване – свидетелството за раждане.

В производството пред съда е представен формуляр с длъжностна характеристика, заповед за преназначаване на експерта Н. (л.91-95), извадка от бюлетин на Факултет „Полиция“ при А. на МВР (л.109 и сл.), сертификати и свидетелства за професионалната квалификация на Н. (л.119-133).

Представено е повторно удостоверение за раждане на С. (л.106-108 и 115-116, с превод и апостил, с дата на издаване 29 август 2025г.), в което е отбелязано, че майка му Н. И. С. е българка.

В съдебно заседание е представен оригиналът на свидетелството за раждане, изследвано в административното производство. При непосредствения му оглед съдът е отбелязал в съдебния протокол, че означението на годината върху корицата се чете като „1973“.

По делото са представени и указанията на главния секретар на МВР (л.88 по делото) с писмо рег. № 8121р-6132/25.03.2024 г., според които при възникнали основателни съмнения оригиналите на приложените документи следва да се изпращат в Националния институт по криминалистика или в базовите научно-технически лаборатории към ОДМВР за експертни изследвания, като в допълнение е предвидено и провеждане на интервюта с чужденците относно обстоятелства, подкрепящи твърдения български произход.

От правна страна:

Видно от отбелязване върху отказа, същият е връчен на С. на 28.03.2025г. Жалбата е подадена чрез административния орган до съда на 11.04.2024г., тоест в срока по чл.149, ал.1 АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от обжалване на административния акт.

Поради това жалбата е процесуално допустима и съдът следва да я разгледа по същество.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

При извършената служебна проверка по чл. 168, ал. 1 от АПК съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от компетентен административен орган, в предвидената от закона

писмена форма и при посочени фактически и правни основания.

Спорът между страните е основно относно наличието на материалноправните предпоставки за приложение на чл. 26, ал. 9 ЗЧРБ, както и относно законосъобразността и доказателствената стойност на извършеното в административното производство експертно изследване на представеното от жалбоподателя свидетелство за раждане.

Съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 от ЗЧРБ разрешение за постоянно пребиваване могат да получат чужденците от български произход. Съгласно чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ се отказва издаването на разрешение за пребиваване или продължаването на срока за пребиваване на чужденец, когато предоставеното разрешение или представените документи са получени с измама или са неистински или подправени.

В случая оспореният отказ е постановен именно на основание чл. 26, ал. 9 ЗЧРБ. Административният орган е приел, че представеното от жалбоподателя свидетелство за раждане, с което последният удостоверява твърдения български произход, е подправено. От съдържанието на отказа се установява, че точно това е фактическото основание за постановяването му, а не само липсата на други доказателства за български произход. Самият отказ изрично сочи като правно основание чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ и приема за установено представяне на подправен документ.

Разпоредбата на чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ установява самостоятелно основание за отказ да се предостави право на пребиваване и в разглежданата хипотеза се явява специална спрямо материалните предпоставки по чл. 25, ал. 1, т. 1 от ЗЧРБ. При установяване на предвидения в чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ юридически факт административният орган действа при обвързана компетентност. В тази насока настоящият състав съобразява Решение № 5850/01.06.2026 г. по адм. д. № 3904/2026 г. на ВАС на РБ, IV отд., постановено по сходен казус. В него съдът приема, че чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ е специален спрямо чл. 25, ал. 1, т. 1 от ЗЧРБ и че при установено представяне на подправен документ административният орган е длъжен да постанови отказ. ВАС на РБ приема още, че в тази хипотеза органът не е длъжен да установява по друг начин фактите, за доказването на които е представен подправеният документ.

Неоснователно е възражението на жалбоподателя, че експертната справка представлява негодно доказателствено средство единствено поради обстоятелството, че изследването е извършено от експерт-криминалист при БНТЛ – ОДМВР Б.. Когато за установяване на факти от значение за административното производство са необходими специални знания, административният орган може да използва заключение на вещо лице по реда на чл. 49 АПК. Необходимостта от техническо изследване на чуждестранен документ за гражданско състояние, спрямо който са възникнали съмнения за физическа интервенция, несъмнено предполага специални знания. По делото са представени документи относно длъжността, професионалната квалификация и подготовката на експерта, извършил изследването. Самото обстоятелство, че експертът е служител на структура на МВР, не води до извод за недопустимост на извършеното изследване. Това е прието и в по горе цитираното решение, в което касационната инстанция изрично приема, че експертната справка, изготвена от експерти в ОДМВР Б., има характер на експертиза по смисъла на чл. 49, ал. 1 – 5 АПК и че необходимостта от възлагането ѝ произтича от задължението на административния орган по чл. 35 АПК да изясни относимите към случая факти.

Не може да бъде споделено и твърдението, че съдържанието на експертната справка е изцяло една вероятност поради използвания израз „допускам“. От съдържанието на справката се установява разграничение между извода относно самата бланка на документа и констатациите относно нанесената върху нея персонална информация. По отношение на бланката в т.1 от заключението си (л.55 по делото) експертът е посочил, че допуска да е истинска. По отношение на

първоначално нанесените данни обаче в т.2 е констатирано третиране с химически разтвори, заличаване и размиване на първоначално нанесените данни, последвано от нанасяне на данните, видими към момента на изследването. В заключението е направен изричен извод, че първоначално нанесените данни са подправени. Именно тази констатация по т.2 е възпроизведена като съдържание на експертна справка № 103, като решаваща в мотивите на отказа.

Съдът съобразява, че в експертната справка като допълнителен аргумент е посочено, че върху бланката е отпечатано означение „МТ Г. 1978“, от което експертът е направил извод, че бланка, отпечатана през 1978 г. или по-късно, не би могла да бъде използвана за документ, посочен като издаден през 1975 г. В проведеното съдебно заседание е представен оригиналът на процесното свидетелство за раждане, като при непосредствения му оглед съдът е възприел означението на корицата като „1973“, което е отразено в съдебния протокол. Налице е несъответствие между непосредствено възприетото от съда означение и посоченото от експерта „1978“. Това обаче не е достатъчно да опровергава експертното заключение в неговата цялост и решаващ извод. Изводът за подправяне на първоначално нанесените данни не е основан на годината, отпечатана върху бланката, той е в т.2 от заключението, който е относим към третирането, базиран е на установените физически признаци на интервенция върху документа – третиране на първоначално нанесените данни с химически разтвори, тяхното заличаване и размиване и последващо нанасяне на други данни. Именно въз основа на тези констатации в справката е направен изводът, че първоначално нанесените данни са подправени.

Неоснователно е възражението, че след възникване на съмнения относно представеното свидетелство административният орган е бил длъжен да предостави нов срок за представяне на други документи или служебно да изиска удостоверение или справка относно българския произход. В административното производство жалбоподателят представя свидетелство за раждане, за заявения български произход. При установяване, че този документ е подправен, приложение намира специалното основание по чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ. и както е прието в цитираното по горе решение на ВАС на РБ, няма основание административният орган да изисква служебна справка или удостоверение за български произход на чужденеца. Така е прието и в Решение № 12649 от 9.12.2025 г. по адм. д. № 8106/2025 г., IV отд. на ВАС на РБ, в мотивите на което също е посочено, че в хипотезата на чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ административният орган действа в условията на обвързана компетентност и за него не съществува възможност да установява по друг начин фактите, удостоверени в подправените документи. В случаите, когато административният орган действа при условията на обвързана компетентност, посочените в нормативния текст условия са такива за материалната законосъобразност на административния акт. При тяхното наличие органът е задължен да издаде акта. Поради това твърдяното неприлагане на чл. 35, ал. 2 ППЗЧРБ не обуславя незаконосъобразност на оспорения акт. Обстоятелството, че във вътрешните указания на главния секретар на МВР е предвидена и възможност за провеждане на интервю с кандидата, не променя този извод. Указанието има организационен характер и не дерогира материалноправната последица по чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ при вече установено представяне на подправен документ.

Що се отнася до повторно издаденото свидетелство за раждане, представеното в съдебното производство, в което майката на жалбоподателя е посочена като българка, същото не води до извод за незаконосъобразност на отказа. Това доказателство, доколкото е валидно (не е възможно да се извърши проверка чрез посочения в него баркод) е относимо към въпроса дали жалбоподателят действително има български

произход. Основанието на оспорения отказ в случая не е недоказването на българския произход, а представянето в административното производство на подправен документ, което задължава административния орган да постанови отказ по чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ.

В случая защитата (по съществото на правния спор) срещу отказ по чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ не е доказване на произхода на заявителя с нов документ, а разколебаване и опровергаване на експертния извод за подправка на първоначално представения документ. В случая жалбоподателят не е ангажирал доказателства срещу констатацията за подправен документ (не е поискал възлагане на нова експертиза в съдебното производство, която да изследва документа), освен оспорване на начина на възлагане на експертизата и компетентността на експерта, за което са налице доказателства, че са надлежни, не твърди и че не е налице интервенция върху документа.

Неоснователни са и оплакванията за допуснато съществено нарушение на чл. 34, чл. 35 и чл. 36 от АПК.

Административният орган е събрал доказателства относно документа, с който заявителят е удостоверил българския си произход, извършил е техническо изследване при необходимост от специални знания и е основал отказа си на резултатите от това изследване. Самото непредоставяне на експертната справка на жалбоподателя преди постановяване на отказа, дори да бъде прието като процесуално нарушение, не представлява самостоятелно основание за отмяна. За да е съществено, нарушението следва да е повлияло или да е могло да повлияе върху крайния резултат. В случая в съдебното производство жалбоподателят има процесуална възможност да се запознае със справката и да я оспори, да представи доказателства, каквото е и направил. Събраните доказателства обаче не опровергават констатации за химическо третиране, заличаване на стари и написване на нови данни в представения документ.

От съвкупната преценка на доказателствата съдът приема, че административният орган е установил, че представеното в производството пред него свидетелство за раждане е било обект на интервенция, при която първоначално нанесените данни са химически третирани, заличени и заменени. При осъществения фактически състав на чл. 26, ал. 9 от ЗЧРБ административният орган е действал при обвързана компетентност и законосъобразно е постановил отказ за предоставяне право на постоянно пребиваване в РБ на жалбоподателя по подаденото заявление рег. № 538200-14150/10.07.2024г.

Не са налице основанията по чл. 146 АПК за отмяна на оспорения акт и жалбата като неоснователна следва да се отхвърли.

Предвид своевременно направеното искане от ответника, представляван от юрисконсулт, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение по чл. 143, ал. 3 АПК във връзка с чл. 37 ЗПП и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ в размер на 102,26 евро.

Воден от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. А., гражданин на Р. Ф. срещу отказ рег. № 5364p-619/10.01.2025 г. на директора на Дирекция „Миграция“ – МВР, с който му е отказано предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България.

ОСЪЖДА С. А., гражданин на Р. Ф. да заплати на Дирекция „Миграция“ – МВР сумата от 102, 26 евро (сто и две евро и 26 цента) юрисконсултско възнаграждение за настоящата

инстанция.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: